



วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 3 เดือนกรกฎาคม ถึง กันยายน 2568

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัวในการชำระเงินด้วยสกุลเงิน

ดิจิทัลคริปโตเคอร์เรนซีสำหรับอุตสาหกรรมบริการในประเทศไทย

(กรณีศึกษา : สายการบิน โรงแรม โรงพยาบาล)

**THE FACTORS THAT AFFECT THE ACCEPTANCE
OF CRYPTOCURRENCY PAYMENT FOR HOSPITALITY BUSINESSES
IN THAILAND (A CASE STUDY OF AIRLINE HOTEL AND HOSPITAL)**

สุปราณี วรรณรุ่ม^{*1}, ดวงกมล สุขมงคล², สรัชพร อารีกุล³, ปณัฏฐอร อ่อนเอี่ยม⁴

Supranee Vanarun^{*1}, Duangkamol Sukmongkol², Saratchaporn Areekul³, Panattaorn On-Eiam⁴

^{*1,3,4}ศูนย์บริหารธุรกิจและศึกษาทั่วไป วิทยาลัยดุสิตธานี กรุงเทพฯ

²สาขาวิชาการจัดการโรงแรม วิทยาลัยดุสิตธานี กรุงเทพฯ

^{*1,3,4}Business Administration and General Education Center, Dusit Thani College, Bangkok

²Hotel Management Program, Dusit Thani College, Bangkok

^{*1}Corresponding Author e-Mail: supranee.va@dtc.ac.th

(Received: 2025, February 24; Revised: 2025, July 13; Accepted: 2025, July 17)

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัวในรูปแบบการชำระเงินด้วยสกุลเงินดิจิทัลคริปโตเคอร์เรนซีของอุตสาหกรรมบริการในประเทศไทย (กรณีศึกษา : สายการบิน โรงแรม โรงพยาบาล) โดยเป็นการศึกษาและทบทวนวรรณกรรมถึงตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัวในรูปแบบการชำระเงินด้วยคริปโตเคอร์เรนซี และจากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยต่าง ๆ ทำให้พบตัวแปรที่สำคัญอยู่ 7 ปัจจัย ได้แก่ 1) การยอมรับการชำระเงินด้วยสกุลเงินดิจิทัลคริปโตเคอร์เรนซี 2) ด้านการรับรู้ของประโยชน์ที่ได้รับ 3) ด้านการรับรู้ความเสี่ยง 4) ด้านกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องและกรอบทางกฎหมาย 5) กลุ่มลูกค้าใหม่ 6) ประเพณีของเหรียญคริปโตเคอร์เรนซีที่ได้รับการยอมรับ และ 7) การเลือกผู้ให้บริการประมวลผลสำหรับธุรกิจ โดยใน 7 ปัจจัยมีแกนหลักคือเพื่อให้องค์กรมีการปรับตัวและนำเทคโนโลยีนวัตกรรมในรูปแบบการชำระเงินด้วยคริปโตเคอร์เรนซีมาใช้ในเพื่อประโยชน์และยกระดับการยอมรับของการชำระเงินในรูปแบบนี้โดย ซึ่งจะสามารถช่วยให้ผู้ประกอบการกำหนดเป้าหมายลูกค้าหลักได้อย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาศักยภาพในการแข่งขัน ส่งเสริมภาพลักษณ์ในการเป็นผู้นำทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมของธุรกิจให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกทางการเงินที่เป็นเทรนด์ใหม่ของผู้คนในทั่วโลก โดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจและเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศได้



คำสำคัญ: คริปโตเคอร์เรนซี; การชำระเงินด้วยสกุลเงินดิจิทัลคริปโตเคอร์เรนซี; อุตสาหกรรมบริการ

ABSTRACT

This study aimed to examine the factors influencing the acceptance of cryptocurrency payment methods within Thailand's service industry, focusing on the airline, hotel, and hospital sectors. A comprehensive review of relevant literature and previous research was conducted to identify variables affecting the adoption of cryptocurrency payments. From this review, seven key factors were identified: 1) acceptance of cryptocurrency payments, 2) perceived benefits, 3) perceived risks, 4) regulatory and legal frameworks, 5) access to new customer segments, 6) types of accepted cryptocurrencies, and 7) selection of payment processing service providers. These factors served as a foundation for organizations seeking to adapt and integrate cryptocurrency payment technologies. The study suggested that effective adoption of these technologies could enhance customer targeting, strengthen competitive advantage, and position businesses as leaders in both technological and financial innovation. Such adaptation was found to align with global financial trends while minimizing disruption to business operations and the national economy.

Keywords: cryptocurrency; cryptocurrency payments; hospitality industry

บทนำ

ในโลกปัจจุบันที่มีเทคโนโลยีและนวัตกรรมเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจส่งผลทำให้เกิดมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะในด้านการลงทุนและการเงินที่ทำให้ภาคธุรกิจต่าง ๆ ต้องมีการปรับตัวอย่างต่อเนื่องสำหรับรูปแบบด้านการชำระเงินที่ได้มีการเปลี่ยนจากการใช้เงินสดไปสู่วิธีการแบบไร้สัมผัสและรูปแบบดิจิทัลกันมากขึ้น ซึ่งแนวโน้มของการทำธุรกรรมแบบไร้เงินสดนี้กำลังได้รับความนิยมและถือเป็นส่วนหนึ่งของการดำรงชีวิตของผู้คนและในภาคธุรกิจในทั่วโลกได้อย่างกลมกลืน

รูปแบบวิธีการชำระเงินได้มีวิวัฒนาการจากการแลกเปลี่ยนจากโลหะเป็นเงินสด รวมถึงสกุลเงินดิจิทัลด้วย (Zhao & Bacao, 2021, p. 1) โดยมีผลมาจากนโยบายการส่งเสริมนวัตกรรมทางเทคโนโลยีที่ทำให้สังคมไร้เงินสดเป็นไปได้ ถึงแม้ว่าเงินสดจะยังคงเป็นหนึ่งในวิธีการชำระเงินที่สำคัญอยู่ในปัจจุบันก็ตาม โครงสร้างพื้นฐานการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์กำลังมีความสำคัญเพิ่มมากขึ้นเป็นผลมาจากอิทธิพลของการเติบโตของเทคโนโลยีสมาร์ทโฟนที่ได้เปลี่ยนแปลงวิธีการดำเนินชีวิตจากการใช้จ่ายด้วยเงินสดไปสู่การใช้การชำระเงินผ่านสมาร์ทโฟนกันอย่างแพร่หลายและเป็นวิธีการทำธุรกรรมทางการเงินหลักของผู้บริโภคและ



นักท่องเที่ยวในยุคนี้นี้ไปแล้ว (Quan, Kim, Hailu, Ahmad & Han, 2024, p. 2797) ปัจจุบันมีประเทศและภูมิภาคต่าง ๆ ในทั่วโลกกำลังขับเคลื่อนนวัตกรรมในวิธีการชำระเงินแบบไม่ใช้เงินสด ซึ่งรวมไปถึงการชำระเงินแบบไบโอเมตริกด้วย ถึงแม้ว่าการชำระเงินแบบนี้จะได้รับความสนใจน้อยลงก็ตาม (Wang & Chan, 2025, p. 1) สำหรับเทคโนโลยีการชำระเงินสกุลเงินดิจิทัลทั่วไปนั้นจะมีอยู่ 4 ประเภท ได้แก่ การชำระเงินด้วยบัตรเครดิต การชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ การชำระเงินผ่านมือถือ และการชำระด้วยสกุลเงินดิจิทัล (Khando, Islam & Gao, 2022, p. 21)

นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทในการเปลี่ยนแปลงทางการเงินครั้งใหญ่ ซึ่งหนึ่งในนั้นก็คือการชำระเงินด้วยสกุลเงินดิจิทัลหรือคริปโตเคอร์เรนซี (cryptocurrency) ที่เป็นสกุลเงินดิจิทัลที่กำลังเป็นเทรนด์ใหม่ที่ผู้คนในยุคปัจจุบันหรือภาคธุรกิจต่าง ๆ ที่ต่างต้องรู้จัก และเมื่อก้าวถึงคริปโตเคอร์เรนซี ผู้คนทั่วไปมักจะนึกถึงการลงทุน ซึ่งจริง ๆ แล้วคริปโตเคอร์เรนซินั้นสามารถโอนเงิน ชำระค่าสินค้าหรือบริการข้ามประเทศได้ ดังนั้นคริปโตเคอร์เรนซี จึงนับได้ว่าเป็นสิ่งใหม่ที่ใกล้ตัวมาก (ราชันย์ ต้นติจินดา, ออนไลน์, 2564) สกุลเงินดิจิทัลคริปโตเคอร์เรนซี ได้กลายมาเป็นแรงผลักดันที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของโลกการเงินสามารถสร้างความดึงดูดและเพิ่มความสนใจของภาคธุรกิจ นักลงทุน นักวิชาการ และผู้ที่กำหนดนโยบายในประเทศต่าง ๆ ต้องปรับตัวเพื่อตอบรับกับรูปแบบการชำระเงินด้วยสกุลเงินดิจิทัลนี้ โดยธุรกิจต้องมีการศึกษาและนำนวัตกรรมทางเทคโนโลยีใหม่ ๆ ของวิธีการชำระเงินระหว่างประเทศมาใช้ เพื่อตอบสนองผู้ใช้บริการสามารถดำเนินธุรกรรมได้สะดวกขึ้น (สุปราณี วรรณธรม, ภัทศา ภารัตน์วงศ์, สรัชพร อารีกุล และ ธเนศ ปทุมานนท์, 2565, หน้า 86)

โดยในปี พ.ศ.2567 สกุลเงินดิจิทัลยังคงเป็นที่สนใจจากประชากรในทั่วโลกจนได้รับความนิยมอย่างต่อเนื่อง โดยปัจจุบันมีผู้ที่ถือครองคริปโตเคอร์เรนซี ในทั่วโลกมีจำนวนมากกว่า 560 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.80 ของประชากรโลก ซึ่งประเทศไทยติดอยู่ในอันดับที่ 5 ของประเทศที่มีความโดดเด่นในด้านนี้ด้วยเช่นกัน โดยสัดส่วนของประชากรไทยที่ได้มีการถือครองคริปโตเคอร์เรนซี จำนวนร้อยละ 17.60 ซึ่งเป็นตัวเลขที่ชี้วัดให้เห็นถึงความก้าวหน้าของประเทศไทยที่อยู่ในตลาดดิจิทัลระดับโลก โดยการจัดอันดับประเทศที่ถือครองคริปโตเคอร์เรนซีมากที่สุดในปี ค.ศ.2024 ที่ผ่านมา มีจำนวน 5 ประเทศ ได้แก่ อันดับที่ 1 ประเทศสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์จำนวนร้อยละ 25.30 อันดับที่ 2 ประเทศสิงคโปร์ จำนวนร้อยละ 24.40 อันดับที่ 3 ประเทศตุรกี จำนวนร้อยละ 19.30 อันดับที่ 4 ประเทศอาร์เจนตินา จำนวนร้อยละ 18.90 และอันดับที่ 5 ประเทศไทย จำนวนร้อยละ 17.60 โดยจากตัวเลขผู้ที่ถือครองคริปโตเคอร์เรนซี ได้สะท้อนให้หน่วยงานในภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้องได้เห็นถึงความนิยมของเงินดิจิทัลในประเทศไทยที่มีอัตราเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (สปริงนิวส์, ออนไลน์, 2567)

สำหรับในภาคส่วนธุรกิจโดยเฉพาะอุตสาหกรรมบริการในประเทศไทยถึงแม้จะยังไม่ค่อยนิยมที่จะรับการชำระเงินด้วยสกุลเงินดิจิทัลคริปโตเคอร์เรนซีกันมากนักถ้าเปรียบเทียบกับต่างประเทศ เพราะเนื่องจากมีปัจจัยที่มีความเสี่ยงในหลาย ๆ ด้าน รวมถึงเกี่ยวกับด้านทัศนคติทั้งเชิงบวกและเชิงลบของผู้บริโภคในการ



เปิดใจต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านการชำระเงินด้วยสกุลเงินดิจิทัล แต่ทั้งนี้ก็ยังมีความกังวลหรือผู้ให้บริการบางแห่งได้ทำการเปิดรับชำระเงินด้วยคริปโตเคอร์เรนซีกันบ้างแล้ว โดยในปี พ.ศ.2564 ที่ผ่านมาทางธนาคารแห่งประเทศไทย ตามข่าว ธปท. 90/2564 ณ วันที่ 1 ธันวาคม 2564 ได้ออกมากล่าวว่ายังไม่ได้สนับสนุนให้ชำระสินค้าหรือบริการด้วยคริปโตเคอร์เรนซี เพราะยังอยู่ระหว่างการพิจารณารูปแบบการกำกับดูแลการให้บริการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากมูลค่าคริปโตเคอร์เรนซี มีความผันผวนสูง อีกทั้งยังมีความเสี่ยงจากการถูกโจรกรรมมูลค่าส่วนบุคคลทางไซเบอร์ หรือถูกใช้เพื่อทำการฟอกเงิน (ธนาคารแห่งประเทศไทย, ออนไลน์, 2564; ราชนันย์ ดันติจินดา, ออนไลน์, 2564)

อนาคตของสกุลเงินดิจิทัลในอุตสาหกรรมบริการ สำหรับความก้าวหน้าทางการเงินที่อุตสาหกรรมบริการจะต้องพัฒนาและปรับตัวในภาคส่วนนี้จะเป็นการผนวกรวมสกุลเงินดิจิทัลเข้ากับธุรกรรมของบริษัทใหญ่ ๆ ในทั่วโลก โดยการเริ่มใช้สกุลเงินดิจิทัลเป็นวิธีการชำระเงินในอุตสาหกรรมบริการนับว่าเป็นการปฏิวัติสู่เศรษฐกิจดิจิทัล โดยจะเห็นได้ว่าเมืองคอร์กอร์กิจยักษ์ใหญ่ระดับโลกได้เห็นถึงศักยภาพอันยิ่งใหญ่ในการประยุกต์ใช้สกุลเงินดิจิทัลกับธุรกิจของตนด้วยเช่นกัน เมื่อพิจารณาถึงการสร้างโซลูชันในการชำระเงินที่ปลอดภัย สามารถปรับปรุงคุณภาพการให้บริการกับลูกค้า สร้างความได้เปรียบและเป็นผู้นำในการพัฒนาได้อย่างรวดเร็ว (Freire-Garabal y Núñez, Online, 2024)

จากปัญหาที่เป็นอุปสรรค และโอกาสที่เกิดจากเทรนด์ใหม่ที่ผู้คนทั่วโลกให้ความสนใจได้สร้างแรงจูงใจทำให้ผู้เขียนมีความสนใจศึกษาการปรับตัวในการรับชำระเงินด้วยสกุลเงินดิจิทัลคริปโตเคอร์เรนซี (cryptocurrency) สำหรับอุตสาหกรรมบริการในประเทศไทย โดยผู้เขียนทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลส่งผลให้ภาคธุรกิจให้อุตสาหกรรมบริการจะต้องนำรูปแบบการชำระเงินด้วยคริปโตเคอร์เรนซีมาใช้ในธุรกิจ ซึ่งการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ให้กับทางผู้ประกอบการและผู้ให้บริการที่เป็นทั้งคนไทยและคนต่างชาติ โดยจะส่งเสริมในการพัฒนาการรับชำระเงินของประเทศไทยให้สอดคล้องกับประเทศต่าง ๆ ในทั่วโลกที่ได้มีการรองรับในการชำระเงินด้วยคริปโตเคอร์เรนซีกันไปหลายประเทศบ้างแล้ว โดยเฉพาะในประเทศอเมริกา ประเทศในทวีปยุโรป รวมถึงประเทศในแถบตะวันออกกลาง เป็นต้น

สำหรับอุตสาหกรรมบริการของไทยไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานภาครัฐหรือภาคเอกชน ภาคธุรกิจต่าง ๆ รวมถึงร้านอาหาร ควรมีการทบทวนในเรื่องนี้เพื่อทำการวางแผน เตรียมพร้อม ตอบรับความทันสมัยของเทคโนโลยีและนวัตกรรมในด้านการชำระเงินในรูปแบบสกุลเงินดิจิทัลคริปโตเคอร์เรนซี เพื่อสร้างการรับรู้ ประโยชน์ การเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน เพิ่มกลุ่มลูกค้ารายใหม่ ส่งเสริมภาพลักษณ์ในการเป็นผู้นำทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่มีความสอดคล้องกับสถานการณ์และเทรนด์ในยุคปัจจุบัน โดยจะสามารถช่วยให้ผู้ประกอบการกำหนดเป้าหมายสำหรับลูกค้าหลักได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งสามารถพัฒนาศักยภาพของธุรกิจให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกทางการเงินที่กำลังเป็นเทรนด์ใหม่ของคนในทั่วโลก เพราะเนื่องจากการดำเนินธุรกิจทุกวันนี้เป็นการแข่งขันที่ไร้พรมแดน คู่แข่งทั้งในและต่างประเทศต่างก็มีศักยภาพ และมีความแข็งแกร่งในการดำเนินธุรกิจได้เป็นอย่างดี อีกทั้งจะช่วยให้อุตสาหกรรมสามารถดึงดูดบุคลากรที่มีความรู้



มีทักษะและมีความสามารถสูงเข้ามาร่วมงานกับองค์กร (Bitpay, Online, 2023) เนื่องจากบุคคลากรที่ให้บริการในด้านนี้จะต้องมีความรู้ มีความสามารถ มีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับสินทรัพย์คริปโตเคอร์เรนซี (Cryptometer, Online, 2025) และยังต้องมีทักษะในการสื่อสารต่างภาษาและการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการรับชำระเงินด้วยคริปโตเคอร์เรนซีนี้จะไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจ เศรษฐกิจและระบบการเงินโดยรวมของประเทศ

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัวในรูปแบบการชำระเงินด้วยสกุลเงินดิจิทัลคริปโตเคอร์เรนซี สำหรับอุตสาหกรรมบริการในประเทศไทย (กรณีศึกษา : สายการบิน โรงแรม โรงพยาบาล)

รูปแบบการชำระเงินสกุลดิจิทัล

เนื่องจากตลาดสกุลเงินดิจิทัลได้เติบโตอย่างมาก ส่งผลให้เกิดนวัตกรรมการชำระเงินด้วยสกุลดิจิทัลคริปโตเคอร์เรนซี (cryptocurrency) ทำให้เกิดการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงมิติใหม่ของการชำระเงินระหว่างประเทศ โดยมีการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับความสำคัญในการนำวิธีการชำระเงินด้วยคริปโตเคอร์เรนซีมาใช้ในภาคอุตสาหกรรมบริการ ดังนี้

ความหมายสกุลเงินดิจิทัลคริปโตเคอร์เรนซี (cryptocurrency) มีดังนี้

คริปโตเคอร์เรนซี (cryptocurrency) คือสกุลเงินดิจิทัลที่ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งมีมูลค่าและสามารถทำการซื้อขายตามกลไกตลาดได้จริง โดยทุกครั้งที่เกิดการแลกเปลี่ยนคริปโทจะมีการเข้ารหัสเพื่อยืนยันความถูกต้องของการทำธุรกรรม (วรัญญ์ สุขันที, ออนไลน์, 2567)

คริปโตเคอร์เรนซี (cryptocurrency) คือสกุลเงินดิจิทัลที่สามารถใช้ในการทำธุรกรรมต่าง ๆ การโอนเงินระหว่างประเทศ การทำการขายแลกเปลี่ยนสินค้าได้เหมือนสกุลเงินทั่วไป แต่มีความแตกต่างคือ cryptocurrency จะมีการเข้ารหัสเพื่อยืนยันรักษาความปลอดภัยและยืนยันความถูกต้องของธุรกรรมด้วยการเข้ารหัสมากกว่าอำนาจแบบรวมศูนย์ (Duenes, Robertson, Lebovic, Boyd & Hacquebord, 2023, p. 2)

คริปโตเคอร์เรนซี (cryptocurrency) เป็นสกุลเงินดิจิทัลที่มีการใช้เทคโนโลยี บล็อกเชน (blockchain) ในการบันทึกธุรกรรม ซึ่งคริปโตเป็นเหมือนสกุลเงินที่ใช้กันอยู่ทุกวัน เช่น เงินบาท เงินดอลลาร์ เงินยูโรหรือเงินปอนด์ เพียงแต่ไม่สามารถพิมพ์ออกมาให้จับต้องได้ แต่มูลค่าของเงินจะอยู่บนเครือข่ายบล็อกเชน (blockchain) ในรูปแบบข้อมูลดิจิทัลมีความปลอดภัยและสามารถตรวจสอบได้ (วรัญญ์ สุขันที, ออนไลน์, 2567)

จากความหมายของคำว่า สกุลเงินดิจิทัลคริปโตเคอร์เรนซี (cryptocurrency) สรุปความหมายได้ว่าเป็นสกุลเงินดิจิทัลที่สามารถแลกเปลี่ยนซื้อขายสินค้าหรือบริการได้จริงตามราคาของตลาดโลก โดยมีการใช้



เทคโนโลยี บล็อกเชนในการบันทึกธุรกรรม ซึ่งไม่มีค่าธรรมเนียม ไม่ต้องอาศัยคนกลาง เป็นระบบที่ปลอดภัย โปร่งใส มีประสิทธิภาพ ถูกปลอมแปลงข้อมูลได้ยาก

แนวคิดเชิงทฤษฎีคริปโตเคอร์เรนซี (cryptocurrency) เป็นสินทรัพย์ที่เราจับต้องไม่ได้และเป็นรูปธรรม และมีวิธีการทำงานอยู่บนบล็อกเชน (blockchain) ซึ่งเป็นระบบที่เก็บและบันทึกข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดในเครือข่าย โดยทุกคนสามารถรับรู้ เข้าถึง และตรวจสอบความเคลื่อนไหวบนบล็อกเชนได้ตลอด เป็นระบบที่มีความปลอดภัย (วรัญญ์ สุขันต์, ออนไลน์, 2567) สามารถทำให้ลดการฉ้อโกง รวมถึงการใช้จ่ายชำระหรือการเรียกเก็บเงินคืนได้ (Brownlow, Online, 2022)

หลักการทำงานของคริปโตเคอร์เรนซี ในการทำธุรกรรมทางการเงินสำหรับการโอนเงินไปต่างประเทศด้วยเหรียญคริปโตเคอร์เรนซี ผ่าน crypto wallet โดยใช้เวลาไม่กี่ปีกว่าหรือวินาที โดยหากไม่มีคริปโตเคอร์เรนซีอยู่ก็ต้องทำการซื้อก่อนแล้วค่อยโอนไป ส่วนปลายทางเมื่อได้รับแล้วก็สามารถขายเพื่อแปลงเป็นสกุลเงินท้องถิ่นได้ (ราชนัย์ ดันติจินดา, ออนไลน์, 2564)

การยอมรับการชำระเงินด้วยสกุลเงินดิจิทัล ปัจจุบันได้มีธุรกิจเพียงประมาณ 15,000 แห่งทั่วโลกที่ยอมรับการชำระเงินด้วยบิตคอยน์ (Bitcoin) และอีเธอร์ (Ether) อย่างไรก็ตามการสำรวจของ Deloitte ในเดือนมิถุนายนได้กล่าวว่า ผู้ค้าปลีก 75 เปอร์เซ็นต์ วางแผนที่จะยอมรับการชำระเงินด้วยเหรียญคริปโตเคอร์เรนซีภายในสองปีข้างหน้า (Brownlow, Online, 2022) โดยมีภูมิภาคและประเทศที่มีระบบการชำระเงินที่พัฒนาแล้ว เช่น ภูมิภาคเอเชีย ได้แก่ จีน เกาหลีใต้ อินเดีย และมาเลเซียสำหรับยุโรป ได้แก่ สเปน และสหรัฐอเมริกา (Wang & Chan, 2025, p. 1) มีประเภทของธุรกิจที่ได้ดำเนินการรับชำระเงินรูปแบบนี้อยู่แล้ว ได้แก่ ธุรกิจสายการบิน โรงแรม ร้านอาหาร และอุตสาหกรรมบริการอื่น ๆ โดยการรับชำระเงินด้วยเหรียญคริปโตเคอร์เรนซีตามทัศนคติของนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการได้มองว่ามีคุณค่าประโยชน์มากมาย เนื่องจากโดยไม่ต้องเปลี่ยนเงินสด ทำให้ลดความเสี่ยงจากการฉ้อโกงได้ อีกทั้งค่าธรรมเนียมการทำธุรกรรมถูกกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับต้นทุนการประมวลผลบัตรเครดิตแบบเดิม มีเวลาในการชำระเงินที่เร็วขึ้น และความปลอดภัยทางการเงินสูง (Freire-Garabal y Núñez, Online, 2024) โดยจะแปลงสกุลเงินเหล่านี้เป็นสกุลเงินทั่วไป เช่น EUR หรือ USD โดยอัตโนมัติ (Swapin, Online, 2024) ตั้งแต่มีการนำบิตคอยน์ (Bitcoin) มาใช้ในปี ค.ศ.2009 ตลาดสกุลเงินดิจิทัลได้เติบโตอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน ส่งผลให้เกิดนวัตกรรมและการวิจัยในสาขาต่าง ๆ จากความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีบล็อกเชนนี้นั้นทำให้เกิดสกุลเงินดิจิทัลมากมาย ซึ่งแต่ละสกุลมีคุณลักษณะและกรณีการใช้งานที่ไม่เหมือนกัน (Urquhart & Yarovaya, 2024, p. 1849)

สำหรับประเทศไทยถึงแม้ว่าทางธนาคารแห่งประเทศไทยได้ติดตามการใช้สินทรัพย์ดิจิทัลในรูปแบบต่าง ๆ มาอย่างต่อเนื่อง และยังเห็นการเชิญชวนให้นำสินทรัพย์ดิจิทัลประเภทต่าง ๆ เช่น บิตคอยน์ (Bitcoin) และอีเธอร์ (Ether) มาใช้เป็นสื่อในการชำระค่าสินค้าและบริการมากขึ้นในช่วงที่ผ่านมาธนาคารแห่งประเทศไทยได้มีการกล่าวเตือนเพื่อย้ำถึงสถานะของสินทรัพย์ดิจิทัลว่าไม่ถือเป็นเงินตราตามกฎหมาย ดังนั้นการนำสินทรัพย์ดิจิทัลมาใช้เป็นสื่อกลางการชำระค่าสินค้าและบริการ ผู้ใช้หรือผู้รับสินทรัพย์ดิจิทัล อาจมีความเสี่ยง



จากความผันผวนของมูลค่าสินทรัพย์ดิจิทัลได้ (ธนาคารแห่งประเทศไทย, ออนไลน์, 2564) แต่ทั้งนี้ธนาคารแห่งประเทศไทยยังได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนานวัตกรรมทางการเงินและเปิดกว้างในการนำไปใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของระบบการชำระเงินและเป็นการสนับสนุนกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เพื่อดูแลให้ประชาชนได้รับประโยชน์จากการพัฒนานวัตกรรม และเป็นการช่วยเพิ่มช่องทางในการชำระค่าสินค้าและบริการในรูปแบบดิจิทัลที่น่าเชื่อถือให้กับประชาชน ควบคู่ไปกับการรักษาเสถียรภาพระบบการเงินของประเทศ (ธนาคารแห่งประเทศไทย, ออนไลน์, 2564)

จากหลายปีที่ผ่านมาประเทศไทยยังเป็นประเทศที่ไม่มีความโดดเด่นในการรับชำระเงินด้วยคริปโตเคอร์เรนซี แต่ตั้งแต่ปี พ.ศ.2564 ก็มีบางธุรกิจได้มองเห็นถึงศักยภาพของระบบการเงินของธุรกิจไทยที่กำลังได้รับความนิยมในกลุ่มนักลงทุนรุ่นใหม่ โดยธุรกิจยักษ์ใหญ่ในประเทศไทยได้เริ่มนำร่องรับชำระเงินด้วยคริปโตเคอร์เรนซีกันตั้งแต่ปี พ.ศ.2564 กันแล้ว ได้แก่ กลุ่มค้าปลีก/สินค้าอุปโภคบริโภคเครือเดอะมอลล์กรุ๊ป กลุ่มธุรกิจการบินคือ สายการบินบางกอกแอร์เวย์ ที่สามารถใช้ซื้อตั๋วเครื่องบิน สำหรับกลุ่มสังหาริมทรัพย์ที่เปิดโอกาสให้ใช้คริปโตเคอร์เรนซีซื้อบ้านและคอนโดได้ในประเทศไทย ได้แก่ แสนสิริ อนันดา ดีเวลลอปเม้นท์ เอสซี แอสเสท เมาเจอร์ ดีเวลลอปเม้นท์ และสำหรับกลุ่มไลฟ์สไตล์ สามารถซื้อเครื่องดื่มได้ที่ร้าน อินทนิล ซึ่งกลุ่มบางจากนับเป็นอีกหนึ่งธุรกิจระดับประเทศที่มีการประกาศว่าจะใช้คริปโตเคอร์เรนซี ในธุรกิจอื่น ๆ ในเครืออีกด้วย อีกทั้งเมเจอร์ ซินีเพล็กซ์ กรุ๊ป ยังสามารถใช้เงินสกุลดิจิทัลในการซื้อตั๋วหนังเครือเมเจอร์ และยังรวมไปถึงธุรกิจร้านอาหาร เบสท์บิฟ สาขาสุขุมวิท ที่มีการรับจ่ายด้วยเงินคริปโตเคอร์เรนซี และรองรับกว่า 40 สกุล (กรุงเทพธุรกิจ, ออนไลน์, 2564)

ดังนั้นจะเห็นได้ว่านอกจากธุรกิจรายใหญ่จะตอบรับกับการรับชำระเงินในรูปแบบนี้แล้ว กลุ่มร้านอาหารทั่วไปก็ยังให้ความสนใจกับการรับชำระเงินด้วยสกุลเงินคริปโตเคอร์เรนซี เช่น ร้าน The Missing Burro เขตวัฒนา กรุงเทพฯ ร้าน EAT ME เขตบางรัก กรุงเทพฯ ร้าน Sea Breeze Seafood เขตพญาไท กรุงเทพฯ (กรุงเทพธุรกิจ, ออนไลน์, 2564) จากกระแสการตอบรับของกลุ่มธุรกิจต่าง ๆ ที่เริ่มรับชำระเงินด้วยสกุลเงินดิจิทัลคริปโตเคอร์เรนซีจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะกระตุ้นให้กลุ่มอุตสาหกรรมบริการในประเทศไทยต้องปรับรูปแบบการรับชำระเงินให้สอดคล้องกับเทรนด์ใหม่ที่สาธารณชนและภาคธุรกิจในทั่วโลกได้ยอมรับ

ธุรกิจบริการที่รับชำระเงินด้วยสกุลเงินดิจิทัล

ในอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นสายการบิน โรงแรม โรงพยาบาล และการท่องเที่ยวที่เป็นอุตสาหกรรมที่ได้มีการปรับตัวเพื่อตอบรับกับแนวโน้มของการชำระเงินด้วยสกุลเงินดิจิทัลที่กำลังได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้นและเป็นแรงขับเคลื่อนในการเติบโตทางเศรษฐกิจได้ โดยมีธุรกิจได้รับชำระเงินด้วยเหรียญคริปโตเคอร์เรนซี ดังต่อไปนี้

ธุรกิจสายการบิน เป็นอีกธุรกิจที่ตอบรับกับเทรนด์ของสกุลเงินดิจิทัลและมีบางสายการบินที่ได้มีการรับชำระเงินด้วยสกุลดิจิทัลไปบ้างแล้ว ซึ่งการชำระเงินด้วยสกุลเงินดิจิทัลไม่ได้เป็นแค่เพียงกระแสเท่านั้น



แต่ยังมีผลประโยชน์ในหลายด้านให้กับอุตสาหกรรมการบินส่วนตัวอีกด้วย เช่น สายการบินแอร์บอลติก (Air Baltic) เป็นสายการบินของลัตเวีย ในปี ค.ศ.2014 สายการบินนี้ได้กลายเป็นสายการบินแรกของโลกที่ยอมรับบิทคอยน์ (Bitcoin) เป็นการชำระเงิน ตั้งแต่ปี ค.ศ.2021 ผู้ให้บริการได้ร่วมมือกับ Bitpay และตอนนี้ได้ยอมรับสกุลเงินดิจิทัล บิทคอยน์ (Bitcoin) และอีเธอร์ (Ether) และโดจคอยน์ Dogecoin ทั้งนี้ยังมีสายการบินพีช เอเวียชัน (Peach Aviation) เป็นสายการบินราคาประหยัดชั้นนำของญี่ปุ่นเป็นสายการบินแรกในญี่ปุ่นที่ยอมรับการชำระเงินด้วยสกุลเงินดิจิทัล ถัดมาคือสายการบิน Surf Air เป็นสายการบินในลอสแอนเจลิสที่ให้บริการเที่ยวบินเช่าเหมาลำส่วนตัว ลอตโพลิชแอร์ไลน์ (LOT Polish Airlines) และที่น่าสนใจที่สุดคือสายการบินเอมิเรตส์ (Emirates Airlines) ซึ่งเป็นสายการบินประจำชาติของสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ที่ได้รับรางวัลเป็นสายการบินอันดับ 3 ของโลก มีการประกาศแผนที่จะยอมรับการชำระเงินด้วยสกุลเงินดิจิทัลโดยในวันที่ 9 กรกฎาคม 2025 สายการบินระดับโลกอย่างสายการบินเอมิเรตส์ (Emirates Airlines) มีการประกาศอย่างเป็นทางการว่าสายการบินจะรับชำระเงินค่าเที่ยวบินจากผู้ให้บริการด้วยการนำบิทคอยน์มาใช้จะครอบคลุมทั้งการซื้อสินค้าในร้านค้าปลอดภาษี ณ ท่าอากาศยานนานาชาติดูไบ และการชำระเงินผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ถือครองบิทคอยน์หลายล้านคนทั่วโลกสามารถเข้าถึงบริการได้สะดวกยิ่งขึ้น (สมชัย หวัง, ออนไลน์, 2568) และยังมีผู้ขายที่เป็นบุคคลที่สามบางรายที่คุณสามารถชำระเงินค่าเที่ยวบินโดยใช้สกุลเงินดิจิทัลได้คือ CheapAir Abitsky XcelTrip

จากผลสำรวจของ Morning Consult ที่พบว่านักเดินทางมีแนวโน้มที่จะเป็นเจ้าของบิทคอยน์ (Bitcoin) มากกว่าคนทั่วไป โดยผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 11 ที่เดินทางน้อยกว่าหนึ่งครั้งต่อปีรายงานว่าเป็นเจ้าของบิทคอยน์ (Bitcoin) เมื่อเทียบกับร้อยละ 25 ของผู้ที่เดินทางหนึ่งถึงสี่ครั้งต่อปี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ที่เดินทางห้าครั้งขึ้นไปร้อยละ 33 เป็นเจ้าของ Bitcoin เช่นกัน ซึ่งจากแนวโน้มนี้บ่งชี้ถึงความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทางและการใช้สกุลเงินดิจิทัล ด้วยอัตราของสายการบินที่ยอมรับสกุลเงินดิจิทัลที่เพิ่มขึ้นทำให้เห็นถึง ประโยชน์ต่าง ๆ จากการรับการชำระเงินด้วยสกุลเงินดิจิทัล เพราะทำให้ทราบถึงกลุ่มลูกค้าใน Generation ต่าง ๆ ที่มีการชำระเงินด้วยสกุลเงินดิจิทัลมีมากขึ้น เช่น กลุ่มคนรุ่น Generation X Millennials และแม้แต่กลุ่ม Generation Zoomers ดังนั้นจากปัจจัยต่าง ๆ ข้างต้นจึงทำให้เห็นว่าอุตสาหกรรมการบินเป็นธุรกิจที่มีความพร้อมสำหรับการชำระเงินด้วยสกุลเงินดิจิทัลที่มีการเติบโตก้าวล้ำนำหน้ามากกว่าอุตสาหกรรมอื่น (Swapin, Online, 2024)

นอกจากธุรกิจสายการบินแล้วยังมีตัวแทนการท่องเที่ยวที่มีการรับชำระเงินด้วยสกุลเงินดิจิทัลหรือเหรียญคริปโตเคอร์เรนซีแล้ว อย่างเช่น BTCtrip.com ประเทศโปแลนด์ Destinia.com ประเทศสเปน ส่วนสกุลเงินที่รับชำระอยู่ในปัจจุบัน ได้แก่ Bitcoin Ethereum Litecoin และ Dogecoin (Swapin, Online, 2024) ในอนาคตจะมีเหรียญสกุลเงินดิจิทัลที่เพิ่มขึ้นที่ผู้รับบริการสามารถรับชำระได้คือ Doge SOL และ XRP

ธุรกิจโรงแรม มีผู้ประกอบการระดับโลกที่มีชื่อเสียงบางรายในอุตสาหกรรมบริการได้เริ่มทดลองใช้ระบบชำระเงินด้วยสกุลเงินดิจิทัลแล้ว เช่น โรงแรมหรู 7 แห่งทั่วโลก ซึ่งเป็นแบรนด์ที่เป็นที่รู้จัก ได้แก่



โรงแรมศรีพนา ภูเก็ต, The Pavilions Hotels & Resorts, S Hotels & Resorts, The Chedi Andermatt, The Kessler Collection, Capella Singapore และ Patina Maldives, Fari ตามที่โรงแรมแบรนด์ดังทั่วโลกได้เริ่มตอบรับการรับชำระด้วยสกุลเงินดิจิทัลคริปโตเคอร์เรนซีนั้น เพราะเนื่องมาจากเป็นรูปแบบการชำระเงินที่ใช้อย่างขึ้นในทุกวัน อีกทั้งยังมีข้อดีหลายประการ คือมีต้นทุนต่ำกว่าการชำระเงินด้วยบัตรเครดิตสำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติอีกด้วย (Singhsachathet, Online, 2024) โดยผู้ให้บริการสามารถใช้สกุลเงินดิจิทัลในการจองเข้าพักได้ โดยมีเหรียญที่ได้รับการยอมรับคือเหรียญบิตคอยน์ (Bitcoin) เหรียญอีเธอเลียม (Ethereum) ยูเอสดีที (USDT) และยูเอสดีซี (USDC) และสกุลเงินดิจิทัลอื่น ๆ ที่ใช้เพื่อการจองบริการและผลิตภัณฑ์อื่น ๆ และที่มีความโดดเด่นที่สุดก็คือมีแพลตฟอร์มต่าง ๆ มากมาย เช่น Travalta และ Expedia ที่อนุญาตให้ผู้จองเที่ยวบิน โรงแรม และกิจกรรมทุกประเภท และรับชำระเงินด้วยสกุลเงินดิจิทัลแล้ว

นอกจากนี้ยังมีบริษัทที่ได้ปรับมาใช้ระบบชำระเงินด้วยสกุลเงินดิจิทัล เช่น BitPay หรือ CoinGate เพื่อให้ลูกค้าสามารถชำระค่าสินค้าหรือบริการด้วยสกุลเงินดิจิทัลได้โดยตรงที่เว็บเพจหรือแอปพลิเคชัน โดยแพลตฟอร์มดังกล่าวจะแปลงสกุลเงินดิจิทัลเป็นสกุลเงินท้องถิ่นทันที (Freire-Garabal y Núñez, Online, 2024) สามารถช่วยให้ธุรกิจไม่ต้องเผชิญความผันผวนในตลาด ซึ่งจากเทรนด์ดังกล่าวส่งผลทำให้อุตสาหกรรมบริการจะนำการชำระเงินด้วยสกุลเงินดิจิทัลมาใช้กันมากขึ้น เป็นผลมาจากผู้บริโภคได้มีความคุ้นเคยกับสกุลเงินดิจิทัลมากขึ้น และเนื่องจากกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องที่มีความโปร่งใสและสร้างความเข้าใจได้มากขึ้น

ธุรกิจทางการแพทย์ ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงการแพทย์รวมไปถึงธุรกิจเพื่อการดูแล ได้เริ่มยอมรับการชำระเงินทางเลือกด้วยสกุลเงินดิจิทัลคริปโตเคอร์เรนซี แล้วไม่ว่าสถาบันการดูแลสุขภาพของภาครัฐที่บริษัทประกันภัยและสถานพยาบาลในภาคเอกชนต่าง ๆ และในด้านการรักษาเฉพาะทาง เช่น การทำศัลยกรรมพลาสติก และโรคผิวหนัง ศัลยกรรมกระดูก ฯลฯ ได้ยอมรับการชำระเงินสกุลเงินดิจิทัลเพื่อแลกกับการรับบริการแล้ว (Duenes, Robertson, Lebovic, Boyd & Hacquebord, 2023, p. 2)

สำหรับการใช้สกุลเงินดิจิทัลในการทำธุรกรรมในการท่องเที่ยวเชิงการแพทย์นั้นเป็นความต้องการของนักท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ที่มีความต้องการให้ผู้ประกอบการรับชำระค่าบริการด้วยคริปโตเคอร์เรนซี เพราะวิธีนี้สามารถช่วยลดความเสี่ยงทางการเงิน มีความปลอดภัย (Çapar, 2021, p. 677) และส่งผลในเชิงบวกให้กับธุรกิจรวมไปถึงสร้างความพึงพอใจให้กับผู้ใช้บริการได้

ข้อดีสำหรับการรับชำระเงินด้วยคริปโตเคอร์เรนซี จากการพัฒนาจากเงินที่จับต้องได้ไปสู่งเงินที่จับต้องไม่ได้ทำให้ภาคธุรกิจต้องปรับเปลี่ยนวิธีการชำระเงินขึ้นเพื่อรองรับเทรนด์การทำธุรกรรมออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งแต่ละวิธีก็มีข้อดีและข้อเสียที่แตกต่างกันไป แต่สำหรับการจ่ายชำระค่าสินค้าหรือบริการจากสกุลเงินดิจิทัลเหล่านี้มีกลับมีประโยชน์มากมายต่อมุมมองของนักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการและผู้บริโภคมีดังนี้



1. สามารถชำระเงินโดยใช้สกุลเงินดิจิทัลได้โดยไม่ต้องเปลี่ยนเงินสด ประโยชน์ที่รับรู้ในความสะดวกในการใช้งาน มีความปลอดภัย และความน่าเชื่อถือ (Radic, Quan, Ariza-Montes, Lee & Han, 2022, p. 101000)
2. สามารถทำธุรกิจได้ทุกวันและตลอด 24 ชม. มีความปลอดภัยทางการเงินและลดความเสี่ยงจากการฉ้อโกงได้
3. ปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงานด้วยการชำระเงินที่รวดเร็วยิ่งขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับต้นทุนการประมวลผลบัตรเครดิตแบบเดิมและมีค่าธรรมเนียมที่ลดลง (Freire-Garabal y Núñez, Online, 2024)
4. สร้างความได้เปรียบในการแข่งขันและตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้เป็นอย่างดี
5. ได้กลุ่มลูกค้าใหม่ ๆ โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ในกลุ่มมิลเลนเนียลและเจนเนอเรชัน Z ที่มีแนวโน้มที่มากขึ้นและเป็นกลุ่มที่จะยอมรับโซลูชันดิจิทัลใหม่ ๆ (Freire-Garabal y Núñez, Online, 2024) สอดคล้องกับ Nuryyev, Lin, Lo, & Chen (2024, p. 359) ที่กล่าวว่าธุรกิจการบริการจะใช้ประโยชน์จากสกุลเงินดิจิทัล เพื่อเป็นการดึงดูดฐานลูกค้าที่อายุน้อยและผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี
6. มีอัตราค่าธรรมเนียมที่ต่ำกว่าสำหรับการโอนที่มีมูลค่าสูงเนื่องจากวิธีการชำระเงินแบบดั้งเดิม โดยเฉพาะบัตรเครดิตอาจมีค่าธรรมเนียมจำนวนมากสำหรับธุรกรรมที่มีมูลค่าสูง
7. ทำให้การเข้าถึงได้ทั่วโลกเนื่องจากสกุลเงินดิจิทัลช่วยให้ทำธุรกรรมระหว่างประเทศได้โดยไม่ต้องยุ่งยากกับอัตราแลกเปลี่ยนและความล่าช้าของธนาคาร (Brownlow, Online, 2022)
8. เหมาะสำหรับผู้ที่มีการใช้จ่ายต่างประเทศบ่อยๆ หรือชาวต่างชาติที่อยากนำเงินมาใช้จ่ายในไทย และเป็นหนึ่งทางเลือก ในการบริหารเงินและต้นทุนการโอนหรือแปลงสกุลเงินได้ (ราชนันย์ ตันติจินดา, ออนไลน์, 2564)

ความเสี่ยงของการรับชำระเงินด้วยคริปโตเคอร์เรนซี

1. ความผันผวนสูงของราคาสกุลเงินดิจิทัลสำหรับลูกค้าที่ใช้บิตคอยน์ (Bitcoin) เช่น ในการชำระค่าที่พัก 1 คืนที่โรงแรมอาจเปลี่ยนแปลงมูลค่าได้อย่างมากภายในเวลาไม่กี่ชั่วโมง ซึ่งอาจเป็นอันตรายต่อบริษัทหรือลูกค้าที่เกี่ยวข้องโดยขึ้นอยู่กับว่าในช่วงมูลค่าเงินสกุลดิจิทัลราคาต่ำนั้นอยู่ฝั่งผู้จ่ายซึ่งเป็นลูกค้าหรือผู้รับที่เป็นผู้ประกอบการ (Manuel Freire-Garabal y Núñez, Online, 2024)
2. ความไม่แน่นอนของกฎระเบียบและกรอบทางกฎหมายสำหรับการใช้สกุลเงินดิจิทัลแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ
3. ธุรกิจการบริการขนาดเล็กอาจต้องเผชิญกับอุปสรรคและความท้าทาย เนื่องจากอาจจะยังไม่เข้าใจในเทคโนโลยีและนำโซลูชันสกุลเงินดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการได้ยาก



ประเภทของเหรียญคริปโตเคอร์เรนซีที่ได้รับการยอมรับ

นับตั้งแต่มีการนำบิตคอยน์ (Bitcoin) มาใช้ในปี ค.ศ.2009 ตลาดสกุลเงินดิจิทัลได้เติบโตอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน ส่งผลให้เกิดนวัตกรรมและการวิจัยในสาขาต่าง ๆ ถึงแม้ว่าในปี พ.ศ.2566 จะมีสกุลเงินคริปโตมากกว่า 9,000 สกุล (วรัญญ์ สุขนันท์, ออนไลน์, 2567) ปัจจุบันมีเหรียญคริปโตเคอร์เรนซีที่เป็นที่นิยมและมีความน่าเชื่อถือสำหรับองค์กรและธุรกิจต่าง ๆ ที่จะสามารถยอมรับได้ เพราะเนื่องจากมีมูลค่าตลาด (market capitalization) หรือมูลค่ารวมของเหรียญนั้น ๆ มีจำนวนมากโดยจะมีเหรียญคริปโตในตลาดที่มีความน่าเชื่อถือดังต่อไปนี้

1. Bitcoin (BTC) บิตคอยน์ เป็นคริปโตแบบรักษามูลค่า (store of value) เป็นสกุลเงินดิจิทัลแรก ที่สร้างขึ้นในปี ค.ศ.2009 โดยผู้ที่ใช้นามแฝงว่า Satoshi Nakamoto และถือเป็นครั้งแรกที่มีการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาพัฒนาเป็นสกุลเงินแบบกระจายศูนย์ ที่มีการตรวจสอบความถูกต้องของธุรกรรมโดยระบบฉันทามติแบบ Proof-of-Work (วรัญญ์ สุขนันท์, ออนไลน์, 2564) และยังเป็นเหรียญที่หลายคนรู้จักและเป็นคริปโตเหรียญแรกที่เกิดขึ้นบนโลก มักถูกขนานนามว่า "ทองคำดิจิทัล" มีการใช้งานอย่างแพร่หลาย (กรุงเทพธุรกิจ, ออนไลน์, 2567) และเหรียญบิตคอยน์นี้ได้ทำให้ตลาดคริปโตเคอร์เรนซีได้ขยายตัวเติบโตและเป็นที่รู้จักของคนทั่วโลกและยังเป็นเหรียญที่มีมูลค่าตลาดที่มากที่สุดในบรรดาเหรียญคริปโตทั้งหมด

2. Dogecoin (DOGE) โดจคอยน์ เป็นสกุลเงินดิจิทัลแบบมีม (meme) ที่มีรูปแบบขบขันเป็นโลโก้เริ่มต้นสร้างขึ้นมาเพื่อล้อเลียนบิตคอยน์ (Bitcoin) แต่ได้รับความนิยมอย่างรวดเร็ว (กรุงเทพธุรกิจ, ออนไลน์, 2567) เป็นเหรียญมีมชื่อดังที่สร้างขึ้นในปี 2013 และกลายเป็นหนึ่งในเหรียญที่เป็นที่รู้จักมากที่สุด ซึ่งในตอนแรก DOGE ถูกใช้แทนการให้ทิปบนโซเชียลแต่ต่อมาบุคคลระดับโลกอย่าง Elon Musk CEO ของ Tesla และ SpaceX เกิดความสนใจเทคโนโลยีเบื้องหลัง DOGE ขึ้นมา และมุ่งมั่นที่จะผลักดันให้เหรียญ DOGE กลายเป็นสกุลเงินหลักของโลกให้ได้ โดยยังมีโปรเจกต์ที่จะใช้ DOGE เพื่อซื้อขายวัตถุดิบและทรัพยากรสำหรับการสร้างจรวดขึ้นไปบนอวกาศอีกด้วย เรียกได้ว่าเป็นโปรเจกต์ Dogecoin To the Moon ของจริง (วรัญญ์ สุขนันท์, ออนไลน์, 2565)

3. Ethereum (ETH) อีเธอเลียม เป็นเหรียญที่สร้างขึ้นมาเพื่อเป็น smart contract บนแพลตฟอร์มสาธารณะ ทำให้ใครก็สามารถเข้ามาพัฒนาเหรียญนี้ให้แข็งแกร่งขึ้นได้ อีกทั้งยังเป็นเหรียญที่ได้รับความนิยมในวงการบัตรเครดิต วงการศิลปะ NFT รวมถึงการโอนเงินและแลกเปลี่ยนสกุลต่างประเทศก็สามารถทำได้ (แอสซีเอสเซท, ออนไลน์, 2567)

4. Litecoin (LTC) ยังคงเป็นหนึ่งในเหรียญที่เหมาะสมสำหรับการทำธุรกรรมที่รวดเร็วและมีค่าธรรมเนียมต่ำ ซึ่ง Charlie Lee ได้พัฒนา Litecoin ให้เป็นเวอร์ชันที่เรียบง่ายขึ้น โดยเน้นความเร็วและราคาที่ถูกลงคุณสมบัติที่ใช้งานง่าย ทำให้ Litecoin ยังคงอยู่ในกลุ่มสกุลเงินดิจิทัลชั้นนำได้ (แพรวพลอย เฒ่าไพโรจน์ศักดิ์, ออนไลน์, 2568)



การเลือกผู้ให้บริการประมวลผลการชำระเงินสำหรับธุรกิจ นอกเหนือจากการที่ธุรกิจสามารถตอบสนองเทรนด์การชำระเงินด้วยสกุลเงินดิจิทัลที่เป็นที่นิยมของลูกค้าในทั่วโลกแล้ว ในมุมด้านผู้ประกอบการจะต้องเลือกผู้ให้บริการที่มีประสิทธิภาพตามที่ (Brownlow, Online, 2022) ได้กล่าวไว้ดังนี้

1. ด้านความเร็วของธุรกรรม ให้เลือกผู้ให้บริการที่ประมวลผลธุรกรรมอย่างรวดเร็วเมื่อได้รับชำระเงินจากลูกค้า
2. มีการรองรับสกุลเงินดิจิทัลที่หลากหลายที่ลูกค้ามีอยู่ตามความต้องการได้อย่างยืดหยุ่น
3. ด้านโครงสร้างค่าธรรมเนียม ต้องมีความโปร่งใส เพื่อให้ผู้ประกอบการจะสามารถประเมินต้นทุนโดยรวมอย่างแม่นยำ
4. สามารถเข้ากันได้กับอุปกรณ์พกพาได้หลากหลายรูปแบบและมีการใช้งานที่ง่าย

สรุป

จากการประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการชำระเงินด้วยคริปโตเคอร์เรนซีทำให้ทราบถึง 7 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัวในการชำระเงินด้วยสกุลเงินดิจิทัลคริปโตเคอร์เรนซีสำหรับอุตสาหกรรมภาคบริการในประเทศไทย โดยสามารถสรุปได้ดังนี้

1. การยอมรับการชำระเงินด้วยสกุลเงินดิจิทัลคริปโตเคอร์เรนซีคือ ในอุตสาหกรรมบริการบางธุรกิจได้มีการยอมรับการชำระเงินด้วยเหรียญคริปโตเคอร์เรนซี เช่น ภูมิภาคเอเชีย ได้แก่ จีน เกาหลีใต้ อินเดีย และมาเลเซียสำหรับยุโรปได้แก่ สเปน และสหรัฐอเมริกา โดยมีธุรกิจที่ได้ดำเนินการรับชำระเงินรูปแบบนี้อยู่ได้แก่ สายการบิน โรงแรม การท่องเที่ยวและธุรกิจทางการแพทย์ ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่มีการปรับตัวเพื่อสอดคล้องกับแนวโน้มของการชำระเงินด้วยสกุลเงินคริปโตเคอร์เรนซี ตามทัศนคติของลูกค้าและผู้ประกอบการ สอดคล้องกับสายการบินระดับโลกอย่าง สายการบินเอมิเรตส์ (Emirates Airlines) ที่ได้มีการประกาศเตรียมเปิดรับชำระค่าตั๋วด้วยคริปโตเคอร์เรนซี ที่ผู้โดยสารสามารถใช้เหรียญบิตคอยน์บินไปทั่วโลกได้ (สมชัย หวัง, ออนไลน์, 2568)

2. ด้านการรับรู้ของประโยชน์ที่ได้รับคือ จากการปรับตัวโดยเพิ่มวิธีการชำระเงินด้วยสกุลเงินดิจิทัลคริปโตเคอร์เรนซี ก่อให้เกิดประโยชน์มากมายต่อลูกค้าและผู้ประกอบการ ในด้านความปลอดภัย สะดวกรวดเร็ว ช่วยลดความเสี่ยงจากการฉ้อโกง มีค่าธรรมเนียมที่ลดลง สร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน สามารถทำธุรกรรมได้ตลอด 24 ชั่วโมงและทุกวัน ทำให้การเข้าถึงกลุ่มลูกค้าใหม่ได้ทั่วโลก และเหมาะสำหรับผู้ที่มีการใช้จ่ายต่างประเทศบ่อย ๆ หรือชาวต่างชาติที่อยากนำเงินมาใช้จ่ายในประเทศไทย

3. ด้านการรับรู้ความเสี่ยงคือ เนื่องจากการรับชำระเงินด้วยเคอร์เรนซินั้นมีความผันผวนสูง ธุรกิจขนาดเล็กอาจต้องเผชิญกับอุปสรรคได้ถ้ายังไม่เข้าใจในเทคโนโลยีและนำโซลูชันสกุลเงินดิจิทัลมาใช้และจะส่งผลในการบริหารจัดการได้ยาก



4. กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องและกรอบทางกฎหมายคือ เนื่องจากกรอบทางกฎหมายสำหรับการใช้สกุลเงินของแต่ละประเทศจะมีความแตกต่างกันไป ดังนั้น ภาครัฐและภาคธุรกิจควรจะต้องมีการกำหนดกฎระเบียบที่ชัดเจน รวมถึงแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดเพื่ออำนวยความสะดวกในการรับชำระเงินและไม่ก่อให้เกิดผลกระทบหรือเป็นอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจ

5. กลุ่มลูกค้าใหม่ ๆ คือสำหรับกลุ่มคนรุ่น Generation X Millennials หรือ Generation Y และแม้แต่กลุ่ม Generation X ที่เป็นกลุ่มที่จะยอมรับโซลูชันดิจิทัลใหม่ ๆ และสามารถดึงดูดฐานลูกค้าที่อายุน้อยและผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีได้เป็นอย่างดี

6. ประเภทของเหรียญคริปโตเคอร์เรนซีที่ได้รับการยอมรับคือ ปัจจุบันได้มีเหรียญคริปโตเคอร์เรนซีที่เป็นที่นิยมและมีความน่าเชื่อถือที่ธุรกิจต่าง ๆ จะสามารถยอมรับ ได้แก่ บิทคอยน์ (Bitcoin) เหรียญเอเธเลียม (Ethereum) ยูเอสดีที (USDT) และยูเอสดีซี (USDC) และ XRP และในอนาคตจะมีเหรียญสกุลเงินดิจิทัลที่เพิ่มขึ้นที่ผู้ให้บริการสามารถรับชำระได้คือ SOL และ SUI อีกด้วย ซึ่งเหรียญคริปโตเคอร์เรนซีจะมีการแปลงสกุลเงินเหล่านี้เป็นสกุลเงินทั่วไป เช่น EUR USD และเงินบาทได้โดยอัตโนมัติ

7. การเลือกผู้ให้บริการประมวลผลสำหรับธุรกิจ คือผู้ประกอบการจะต้องเลือกผู้ให้บริการที่ในการประมวลผลในการชำระเงินด้วยเหรียญคริปโตเคอร์เรนซี ที่มีประสิทธิภาพ ใช้งานง่าย มีความรวดเร็วในการประมวลผลธุรกรรม สามารถรองรับความหลากหลายของสกุลเงินดิจิทัลต่าง ๆ มีโครงสร้างค่าธรรมเนียมที่ไม่ก่อให้เกิดธุรกิจเกิดต้นทุนสูง มีความยืดหยุ่น รองรับเหรียญได้หลากหลายประเภท และสามารถเข้ากันได้กับอุปกรณ์พกพาได้หลากหลายรูปแบบ

จาก 7 ปัจจัยดังกล่าวมีแกนหลักที่สำคัญคือเพื่อให้องค์กรภาคอุตสาหกรรมบริการในประเทศไทยมีการปรับตัวและรูปแบบการชำระเงินด้วยคริปโตเคอร์เรนซีมาใช้ในการดำเนินธุรกิจ เพื่อนำไปสู่ความพึงพอใจระดับการยอมรับและสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้า นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ โดยจะเป็นประโยชน์ให้กับทางผู้ประกอบการและผู้ให้บริการ ที่สามารถวัดได้จากการยอมรับที่ส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กร สามารถทำให้ผู้ประกอบการนำไปใช้ในการวางแผนการรับชำระเงินด้วยคริปโตเคอร์เรนซีให้มีความยืดหยุ่นไปตามเหรียญที่ผู้ให้บริการทั้งคนไทยและคนต่างชาติได้ทำกรนิยมนถือครอง เพื่อสะดวกต่อการรับชำระและทำให้เกิดความภักดีต่อแบรนด์ อีกทั้งยังช่วยสร้างภาพลักษณ์ของธุรกิจในด้านความทันสมัยและยังทำให้ผู้ประกอบการได้ทราบถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลส่งผลต่อการยอมรับในการจ่ายชำระเงินด้วยคริปโตเคอร์เรนซีของผู้ใช้บริการได้ด้วยเช่นเดียวกัน อีกทั้งการรับชำระเงินด้วยคริปโตเคอร์เรนซีนี้อาจจะไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจ เศรษฐกิจและระบบการเงินโดยรวมของประเทศ แต่จะช่วยส่งเสริมและกระตุ้นเศรษฐกิจ สร้างรายได้ให้กับประเทศ และเพิ่มศักยภาพในการเป็นประเทศเป้าหมายในภูมิภาคเอเชียของนักท่องเที่ยวทั่วโลก ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ต่อภาคธุรกิจ ต่อสาธารณชนและต่อประเทศได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน



ข้อเสนอแนะ

1. ควรทำการศึกษาด้วยการสำรวจทั้งออนไลน์และออฟไลน์กับผู้ใช้บริการในอุตสาหกรรมสายการบิน โรงแรม การท่องเที่ยว และโรงพยาบาล เพื่อยกระดับการยอมรับที่หลากหลายและตอบสนองความต้องการของลูกค้า และนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ควรทำการศึกษาและเปรียบเทียบระหว่างวิธีการชำระเงินด้วยสกุลเงินดิจิทัลและวิธีการชำระเงินแบบใบโอมตริกเพื่อหาช่องว่างและหาโซลูชันการใช้วิธีการชำระเงินทั้งสองวิธี
3. ควรทำการศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจของธุรกิจต่อรูปแบบการยอมรับเทคโนโลยี โดยใช้ Technology Acceptance Model (TAM) เพื่อขยายมุมมองของอุตสาหกรรมและศึกษาเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีนี้
4. ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ของกลุ่มลูกค้าใหม่ ๆ โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ในกลุ่มมิลเลนเนียล และ Generation Z ที่เป็นกลุ่มที่จะยอมรับโซลูชันใหม่ ๆ ที่มีต่อรูปแบบการชำระเงินด้วยคริปโตเคอร์เรนซี

บรรณานุกรม

กรุงเทพธุรกิจ. (2564, 11 ธันวาคม). **ส่องโลก "คริปโท" ในไทย "บิทคอยน์" และ "สินทรัพย์ดิจิทัล"**

แลกอะไรได้บ้าง ? (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

<https://www.bangkokbiznews.com/business/975227> [2568, 8 กรกฎาคม].

กรุงเทพธุรกิจ. (2567, 12 มีนาคม). **เปิด 10 เหรียญ "คริปโท" มาร์เก็ตแคปสูงสุดในตลาด** (ออนไลน์).

เข้าถึงได้จาก: <https://www.bangkokbiznews.com/finance/cryptocurrency/1117262> [2568, 18 มกราคม].

ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2564). **การใช้สินทรัพย์ดิจิทัลเพื่อเป็นสื่อกลางการชำระราคาสินค้าและบริการ** (ออนไลน์).

เข้าถึงได้จาก: <https://www.bot.or.th/th/news-and-media/news/news-20210708-1.html> [2568, 10 กรกฎาคม].

แพรวพลอย เด่นไฟโรจน์ศักดิ์. (2568). **5 เหรียญคริปโตมาแรงแห่งปี 2025 ที่นักลงทุนต้องจับตามอง**

(ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://siamblockchain.com/2025/01/27/5-hottest-crypto-coins-of-2025-that-investors-must-keep-an-eye-on/> [2568, 15 มกราคม].

ราชนันย์ ตันติจินดา. (2564, 14 ธันวาคม). **เตรียมรับมือกับการเข้ามาของ Cryptocurrency ใน**

ชีวิตประจำวัน (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: www.kasikornbank.com/th/kwealth/Pages/use-crypto-spending.aspx [2568, 10 มกราคม].

วรัญญู สุขนันท์. (2564). **ประวัติศาสตร์และวิวัฒนาการของ Blockchain** (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

<https://www.bitkub.com/th/blog/blockchain-history-4715c886bf78> [2568, 20 มกราคม].



วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 3 เดือนกรกฎาคม ถึง กันยายน 2568

วรรณ สุขนันทิ. (2565). **เหรียญคริปโทที่คุ้นมือ มีอะไรเจ๋งบ้างนะ?** (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

<https://www.bitkub.com/th/blog/crypto-group-ef8aec07150> [2568, 20 มกราคม].

วรรณ สุขนันทิ. (2567). **คริปโต (Crypto) คืออะไร? รู้จักความเป็นมาของเหรียญดิจิทัลแห่งอนาคต**

(ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.bitkub.com/th/blog/what-is-cryptocurrency-72b996eda319> [2568, 20 มกราคม].

สปริงนิวส์. (2567). **เปิดสถิติ 5 อันดับแรก ประเทศใดถือครองคริปโต Crypto มากที่สุด ปี 2024**

(ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.springnews.co.th/digital-business/cryptocurrency/854795> [2568, 8 กรกฎาคม].

สมชัย หวัง. (2568). **บิทคอยน์ เตรียมบิน! Emirates เตรียมเปิดรับคริปโตจ่ายค่าเดินทาง** (ออนไลน์).

เข้าถึงได้จาก: <https://cryptonews.com/th/news/emirates-airlines-to-accept-bitcoin-payments-for-flights-and-service/> [2568, 8 กรกฎาคม].

สุปราณี วรรณรณ, ภัทศา ภารัตนวงศ์, สรัชพร อารีกุล และธเนศ ปทุมมานนท์. (2565). รูปแบบธุรกิจเพื่อพัฒนาองค์กรในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ในประเทศไทย. **วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี**, 20(2), หน้า 80-91.

เอสซี แอสเสท. (2567). **10 อันดับเหรียญคริปโตแห่งอนาคตที่น่าลงทุน** (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

<https://www.scasset.com/th/blog/research-and-knowledge/10-cryptocurrency-coins/> [2568, 27 มกราคม].

Bitpay. (2023, April 25). **Crypto Payroll Explained: Benefits of Paying Your Staff in Crypto + How to Get Started** (Online). Available:

<https://www.bitpay.com/resources/crypto-payroll-explained> [2025, May 18].

Brownlow, J. (2022, September 12). **Is the Aviation Industry Primed to Accept Crypto Payments?** (Online). Available: <https://worldaviationfestival.com/blog/is-the-aviation-industry-primed-to-accept-crypto-payments/> [2025, January 9].

Çapar, H. (2021). Using cryptocurrencies and transactions in medical tourism. **Journal of Economic and Administrative Sciences**, 37(4), pp. 677-693.

Cryptometer. (2025, February 18). **ESMA Seeks Public Input on Staff Competence Guidelines for Crypto Firms** (Online). Available: <https://www.cryptometer.io/news/esma-seeks-public-input-on-staff-competence-guidelines-for-crypto-firms/> [2025, June 22].

Duenes, M., Robertson, D., Lebovic, J., Boyd, C., & Hacquebord, J. (2023). Cryptocurrency as Payment in Orthopedic Surgery. **Journal of Orthopaedic Experience & Innovation**, 4(1), pp. 1-5. <https://doi.org/10.60118/001c.40347>.



- Freire-Garabal y Núñez., M. (2024, September 15). *The rise of Cryptocurrency payments in the hospitality industry* (Online). Available:
<https://timesofindia.indiatimes.com/blogs/disruption-in-higher-education/the-rise-of-cryptocurrency-payments-in-the-hospitality-industry> [2025, February 10].
- Khando, K., Islam, M. S., & Gao, S. (2022). The emerging technologies of digital payments and associated challenges: a systematic literature review. *Future Internet*, *15*(1), p. 21. DOI:10.3390/fi15010021
- Nuryyev, G., Lin, L., Lo, C., & Chen, L.L. (2024). Bitcoin payment adoption in Taiwanese hotels. *Northern Economic*, *15*(1), pp. 359-376.
<https://doie.org/10.0820/Nerj.2024103296>
- Quan, W., Kim, S., Hailu, T. B., Ahmad, W., & Han, H. (2024). Exploring travelers' readiness to adopt cryptocurrency payment (vs mobile payment). *Current Issues in Tourism*, *27*(17), pp. 2797-2814. <https://doi.org/10.1080/13683500.2023.2240474>
- Radic, A., Quan, W., Ariza-Montes, A., Lee, J. S., & Han, H. (2022). You can't hold the tide with a broom: Cryptocurrency payments and tourism in South Korea and China. *Tourism Management Perspectives*, *43*, p. 101000.
<https://doi.org/10.1016/j.tmp.2022.101000>
- Singhsachathet, N. (2024, November 27). *7 Hotels Accepting Cryptocurrency as a Payment Method* (Online). Available:
<https://www.prestigeonline.com/th/lifestyle/travel/7-hotels-accepting-cryptocurrency-as-a-payment-method-in-2024/> [2025, July 8].
- Swapin. (2024, September 8). *Crypto Payments in Private Aviation: A Growing Demand* (Online). Available: <https://www.linkedin.com/pulse/crypto-payments-private-aviation-growing-demand-swapincom-oarle> [2025, January 15].
- Urquhart, A., & Yarovaya, L. (2024). Cryptocurrency research: future directions. *The European Journal of Finance*, *30*(16), pp. 1849-1854.
- Wang, R., & Chan, C.S. (2025). A systematic literature review on payment methods in hospitality and tourism. *Information Technology & Tourism*, *27*(1), pp. 1-27.



วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 3 เดือนกรกฎาคม ถึง กันยายน 2568

Zhao, Y., & Bacao, F. (2021). How does the pandemic facilitate mobile payment? An investigation on users' perspective under the COVID-19 pandemic. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, **18**(3), pp. 1-22.
<https://doi.org/10.3390/ijerph18031016>